ВІЙНА.

ЗАТОПЛЕНО 4 НІМЕЦКИХ ТОРПЕДОВЦІВ.

Льондон, 17 жовтня. Анґлійский кружляк „Ондавнтед" і чотири торпедові знищили чотири німецкі торпедовці. Всїх досї знищених німецких торпедовців є вісїм і один кружляк.

ЛОНДОН, 17. жовтня. — Кореспондент Бюра Райтера з Амстердаму подає отсе австрійске урядове оповіщене з Відня, видане в суботу, дня 17. с. м. про воєнне положене в Галичині:

„Битви від Старого Самбора (над Дністром) на північ вздовж Сяну аж до російскої границї випали в нашу (австрійску) користь. Так само вийшло для нас корисно битви вздовж Дністра на північний схід і на полудневий схід аж до ріки Стрия коло Синевідська вижного (де ріка Опір вливаєть ся до ріки Стрия). Наше (австрійске) військо перейшло ріку Стрий заняло верхи в Синевідську вижним і прогнало неприятельске військо дальше на схід. Наше військо посунуло ся дальше на північ та заняло по завзятім бою з Москалями верхи в Підбужу (місточко в дрогобицькім повітї).

„Тепер наш поступ на неприятеля з верхів Синевідська вижного і Підбужа іде на північний схід вздовж ріки Стрия в напрямі на місто Стрий і Жидачів до Дністра.

„На північ від Перемишля, на східнїм березї ріки Сяну наші війска осягнули побіду і посуваютъ ся дальше на схід. Москалї мали в останнім часї великі страти. Самих полонених дістало ся в наші руки 15.000.

ЛОНДОН 17. жовтня. — Німецьке підводне судно поцїлило торпедою анґлійський воєнний корабель „Говк". Корабель пішов на дно, а разом з ним майже цїла його залога. Із 544 людий залоги вирятувано всего 50.

НІМЕЦКА СИЛА НА ПОЛІ ВІЙНИ.

Льондон, 17 жовтня. Після офіціяльних обчислень, цїла воєнна сила Німців представляє тепер так:

Виправлених жовнїрів в активній службі 4.450.000, невиправлених, але готових до вправ 3,750.000, ляндштурм (від 17 до 20 літ) 1.500.000. Разом девять мілїонів, сїмсот тисяч жовнїрів.

НІМЦІ ВИСИЛАЮТЬ НОВІ ВІЙСКА ДО ФРАНЦІЇ.

Лондон, 17. жовтня. — З Копенгаґен доносять, що висилка німецьких війск для скріплення боєвої лінії у Франції відбуваєть ся на великі розміри. Лише через місто Бранденбурґ переїхало в напрямі Франції неменьше як 28 поїздів протягом одної години. Після оцїнки деяких знавців нові сили німецькі у Франції мають виносити 300.000 до 400.000 людий, крім сего богато коний і гармат. Німеччина здаєть ся, готовить ся до рішаючого бою.

НІМЕЧЧИНА МОЖЕ ПОСТАВИТИ 10-МІЛЇОНОВУ АРМІЮ.

Лондон, 17. жовтня. — На підставі одержаних вістий подають анґлійські знавці, що Німеччина є в силї поставити 10-мілїонову армію.

Німецька армія, яка вже стоїть під оружом, числить около 4.450.000 резерви і загальне ополчене, які в дуже короткім часї можуть бути вислані на поле битви. 3,750.000.

загальне ополчене з людий від 17 до 20 літ. 1,500.000.

Разом 9.700.000.

НІМЦІ ПІД ВАРШАВОЮ.

Петроград, (через Лондон), дня 17. жовтня. — Ледви 8 миль перед Варшавою находять ся німецкі і російські війска у завзятій битві. Постанова російського уряду, щоби Варшаву боронити, має двояке значінє. Перше, що не допустить ся, аби Німці взяли собі Варшаву на зимову кватиру, а друге що Німці не зможуть розтягнути свого фронту.

Російські військові знавці догадують ся, що Німеччина має намір перенести війну до східної Галичини в околиці Львова, а догадують ся вони сього потім, що Німці пруть на полудне.

АНҐЛІЯ ЩОЙНО ПОЧАЛА БИТИСЬ.

Льондон, 17 жовтня. На замітку німецкої газети „Франкфуртер Цайтунґ", що Анґлія не може більше зібрати як 600 тисяч війска, мілітарний кореспондент з „Таймс" подав, що Анґлія досї зібрала мілїон і 200 тисяч війска і число в скорі подвоїть ся. Кождий мусить взяти під розвагу — пише дальше кореспондент, — що анґлійська імперія числить чотириста мілїонів жителів і війска ніколи не може забракнути. Анґлія щойно тепер почала битись, при кінци 1915 року наша величезна армія вийде вже на поле битви. Тоді наші союзники будуть потребувати відпочинку, а ми з цілою силою вдаримо на ворога.

ПО ЗДОБОТЮ АНТВЕРПІЇ.

Вашінґтон, Д. К., 16 жовт. Німецька амбасада одержала нині отсю бездротну телеґраму з Берліна через Сейвіл, Л. Ай.:

Головна воєнна кватира повідомляє, що Німці взяли в околици Антверпії 5.000 неприятельских жовнїрів до неволї. У воєнній добичі Німців находить ся 500 гармат, 4.000 тон збіжа і великий засїб худоби, а також дерева і металю. Уладжена в пристани не ушкоджені.

ЛОНДОН, 16. жовтня. Амстердамський кореспондент Бюра Райтера доносить, що Німці оставили в Антверпії військову залогу, зложену з 17.000 моряків і 200 офіцирів під проводом адмірала. На місто наложено воєнну контрибуцію, яку має оно складати щоденно, а саме має щодня доставляти для німецької військової залоги 300 сотнарів барабол, 2000 фляшок вина, хлїба для цїлого ґарнізону, 85.000 циґар і 8.500 кільоґрамів мяса. Крім того має Антверпія щодня платити військовій залозї $10,000.

ВІДПОВІДЬ КОМАНДАНТА ПЕРЕМИШЛЯ.

Відень, (через Амстердам), 16. жовтня. — Комендант перемиської кріпости дав дня 2. жовт. Москалям відповідь. Радко Дімітрієв, ґенерал російскої армії яка облягала Перемишль, вислав до Перемишля в справі переговорів з комендантом кріпости офіцира з отсим письмом:

„Воєнне щастє, яке опустило австрійське військо, уможливило нам облогу кріпости, котру Ви бороните. Я є певний сего, що Ви не можете числити на жадну відсїч. Щоби отже запобігти дальшому проливови крови, уважаю теперішну хвилю за відповідну до переговорів в справі добровільної капітуляції. Коли добровільно віддаєсьте кріпость, то можете одержати від начального вожда російських війск для себе і цїлого ґарнізону догідні услівя.

„Коли Ваша Екселенція згодить ся на переговори, то прошу подати через нашого посла, наддпоручника Вандамі, жадані услівя. При тій нагоді висказую Вашій Екселенції особливе високе поважанє".

На се одержав російський комендант отсю коротку відповідь:

„До команданта: Уважаю нижче своєї чести і гідности дати на Ваше обиджаюче предложене навіть таку відповідь, на яку вона заслугує".

Комендант перемиського ґарнізону.

ЩО ДУМАЭ ЗРОБИТИ НІМЕЧЧИНА НА ВИПАДОК ПОБІДИ.

Париж, 15 жовтня. — Бувший французский премієр Клемансо, оголосив друком лист від одного американьского дипльомата. В листї оповідає дипльомат свою розмову з німецким амбасадором в Злучених Державах, Берншторфом і подає, чого буде домагати ся Німеччина від Франції на випадок побіди над нею. Бернсторф мав сказати, що слідуючі будуть домагання Німеччини:

1.) Всї французькі кольонії, включаючи Мароко, Альжір і Туніс переходять на власність Німеччини.

2.) До Німеччини має бути прилучена французька територія від долини Секвани до Ліону, або четверть Франції з 15 мілїонами населеня.

3.) Два білїони долярів відшкодованя.

4.) Через 25 літ мають приходити до Франції німецкі товари без жадного цла.

5.) Заборона рекрутованя у Франції через 25 літ.

6.) Збурене всїх твердинь у Франції.

7.) Франція має віддати три мілїони рушниць, три тисячі гармат і 40.000 коний.

8.) Свобідне користуванє з французских патентів через 25 літ.

9.) Франція має зірвати дипльоматичні зносини з Анґлією і Росією.

10.) Має заключити з Німеччиною союз на 25 літ.

Що до Росії, то амбасадор Бернсторф додав:

„Ми її купимо і тоді знищимо Анґлію. Послїдна нападе на Росію за зраду і обі ударуть ся до нас о поміч. Передовсїм маємо покорити Францію і звести її до стану Туреччини або Португалії навіть хотьби прийшло ся вигубити пять мілїонів Французів."

НІМЦІ ПОФНЕНІ НА 30 МИЛЬ.

З Льондону оголошують офіцияльно, що британські війска у Франції поступили за минувших кілька днів значно вперед. На західнім терені війни цофнули Німців більше, чим на 30 миль.

З Парижа оголошують офіцияльно, що союзні армії відбили кілька атаків німецкої армії, яка хотїла виофати їх поза ріку Исер. Союзні війска відобрали від Німців Арментїр і Фромел на полудневий захід від Ліле. Цїла територія аж до Іонкір є плоска і відповідна лиш для кавалерії і інфантерії. Спровадити туди великі канони дуже трудно. Союзна армія чуєсь на тих позиціях сильною.

500.000 ГАЛИЧАН В КРАЙНІЙ НУЖДІ.

Доктор Штайнґаґс, посол до віденського парламенту з округа Рави Рускої, відвідав недавно більшу часть Галичини, яку заняли російскі війска. Він розказує о тих страшних спустошенях, які спричинила війна спокійному населеню.

Поверх 500.000 мешканців без найменьших средств до житя. Тисячи сего народу рушили на Моравію. Міста і села переповнені нещасними. Посол Штайнґаґс взиває правительство, щоб прийшло сим утїкачам з помочию, інакше се може принести сумні несподівані наслідки для держави.

ПАНОВАНЭ РОСІЇ В ГАЛИЧИНІ.

Російска часопись з Петрограду, „Новое Время" з дня 25 вересня доносить слідуюче:

„У Львові житє вийшло в свою нормальну колію. Представниками міского населення остались бувший намісник Лев Пінінський і Ґрабский. Між иншим наші війска випустили на волю групу легко ранених австрійских жовнїрів, забутих в місті поспішно уступаючою австрійскою армією. По дорозї до Львова видно на деревах при дорозї висячих уніятских сьвященників, місцевих селян і Жидів."

ЯК ФРАНЦУЗИ ОШУКАЛИ НІМЦІВ.

Про підступ, якого ужито в теперішній війні, розповідають Французи з великим одушевленєм, бо йому тільки приписати можуть цїлковите поконанє 109 баденьского реґіменту.

Було се на терені війни в Льотарингії, де якраз межи Альткірх а Вальдітофен находив ся реґімент баденьский. Про його близкість довідали ся Французи і зараз придумали страшний план.

Сильна мряка заслоняла все, що стояло подальше як 20 кроків. Скористали з того Французи і на довгі патики повішували шапки вояків. З далека се виглядало, начеб якийсь віддїл жовнїрів заблукав і шукав виходу. Стрілами зваблено неприятеля в засїдку. Німці увидівши нещасних французьких шапки, почали сальву. Тоді випали з трех боків Французи і цїлий реґімент вибили до послїдного вояка.

МОСКАЛЇ ПІДГОТОВЛЯЮТЬ НАСЕЛЕНЄ ДО СВОЇХ НЕУДАЧ.

Російске урядове бюро оголосило відозву отсего змісту:

„Надійшла важна хвиля, щоби звернути увагу на справу подавання дальших вістей з поля війни. Російский ґенеральний штаб, подаючи вісти з терену війни в Галичині, подавав їх зі всїми подробицями, що виходило на шкоду дальшої акції. Дотеперішні битви в Галичині, які значно ослабили силу австрійскої армії, приневолили Німців скріпити боєву лінію в Галичині. Через се положене цїлковито змінило ся і заходить конечність сему противдїлати.

Розходить ся передовсїм о те, щоби держати в найбільшій тайнї рухи війска, бо зближаєть ся рішаюча хвиля. Тому урядові вісти про події на терені війни в Галичині і в Польскім Королївстві будуть дуже скупі і обережні."

КАТОЛ. ПІП ПРОБИВАЭ НОЖЕМ ЧОЛОВІКА.

Сьвящ. J. J. Mullen з Чікаґо, заколов ножем на смерть W. Paterson-а, начальника станції. Заколовши Патерсона, розъюшений піп кинув ся на надходячий потяг, здержав його, грозячи всім смертю. Коли всїх вже на потяг, тоді кинула ся служба колійова на [illegible] і розброїла, и відтак віддала в руки справедливости, де замкнено його до холодної.

Початок, після наочних сьвідків, був такий: Піп з одним своїм товаришем вибравсь на гриби. По дорозї вступив до сальону і тут підпивши собі, почав диспутувати про війну. Се диспута не годилась з поглядами попа. Коли піп почав сварку в сальоні, власитель сальону викинув його за двері. Тоді розъярений піп пішов на поблизьку стацію і напав на жену Патерсона. Коли Патерсон став в обороні своєї жени, піп пробив його ножем на смерть. Піп Мюлен був пастором в Чікаґо вже через 12 літ. Теольогію кінчив він в Римі, з відки він і приїхав просто до Чікаґо.

РАНЕНІ В ЯРОСЛАВІ

В Ярославі з кілька резервових шпиталів в котрих тепер находить ся около чотири тисячі ранених австрійских і російских жовнїрів.

Помежи російскими раненими находить ся много Поляків і Жидів, дальше магометани кавказкі і Тунгузи з Сиберії. Всї російскі ранені є задоволені; побоюють ся лише, що по виздоровленю зістануть розстріляні. Мундури і чоботи мали добрі, бракує їм лише білизни. Суть терпеливі і вдячні за добре обходжене ся з ними.

Попри них має еще Ярослав 2000 Росіян не ранених, а полонених, межи котрими є много офіцирів. Межи ними легко пізнати офіцирів лучшого сорту, лїпше образованих, котрі заховують ся дуже поважно. Помежи раненими оден російский капітан має прострілені обі руки і груди, іншому знов, коли лежав, куля перебила ніс, язик і долішну щоку. Оба виздоровіють. Ще инший дістав ранений в живіт і лежав в корчах три дні, доки його найшли. Спокійне лежанє і примусовий голод подїлали на його скоре виздоровлене. Захажене рошне появилось лише при ранах спричинених шрапнелем, однак ніколи при ранах спричинених кулями карабіновими.

ДОТЕПЕРІШНІ СТРАТИ НА МОРИ НАЙБІЛЬШОЇ МОРСЬКОЇ СИЛИ.

Досї Німці задали Анґлії ось-такі страти на мори:

Дня 4. серпня наїхав анґлійський воєнний корабель „Амфіон" на німецьку підводну міну і розтріскавший пішов під воду.

Дня 3. вересня наїхав анґлійський торпедовець „Спіди" на німецьку підводну міну і пішов на дно.

Дня 7. вересня німецьке підводне судно розбило торпедови вистрілом анґлійський кружляк „Педфайндер".

Дня 7. вересня німецький кружляк „Ґебен" знищив своїми стрілами анґлійський кружляк „Веріор" і затопив його коло турецького побережа біля Дарданелїв.

Дня 20. вересня німецький кружляк „Кеніґсберґ" знищив анґлійський кружляк „Пеґазус".

Дня 22 вересня одно німецьке судно „U.—9." знищило протягом кількох хвиль торпедовими вистрілами 3 анґлійскі воєнні кораблі: „Кресеі", „Гоґ" та „Ебокір" і післало їх на дно моря.

Дня 15. с. м. німецьке підводне судно затопило анґлійський кружляк „Говк".

Значить, що загалом Німці знищили вже Анґлійцям 8 воєнних кораблів середної величини (кружляків) та один торпедовець. З того 7 кружляків і 1 торпедовець вже під водою; один кружляк „Пеґазус", вправді знищений, але не затоплений.

Із затопленими кораблями згинуло до 3.000 анґлійських моряків.

ГОСПОДАРСКІ ЦІНИ В ЕДМОНТОНІ.

Пшениця ч. 1.	по 96 цт.	Пшениця ч. 2.	по 95 цт.
Овес	по 40 ..	Ячмінь	по 45 ..
[illegible]		по 8. цт. ф.	
Масло	по 25. цт. ф.	Яйці	по 25 цт.
Бараболі	по 45. цт. б.	Вівці	по 5 цт. ф.
Ягнята	по 6. .. ф.	Качки живі	75 ..
	Кури живі	75. цт.	

Біблії
НА ПРОДАЖ.
Рускі, польскі, німецкі, словіньскі, чеські, болгарскі, сербскі, росийскі.
В гарних оправах.
ЦІНА ВІД 25 до 1.50.
EDMONTON, ALTA.
10336 -- 96 ST.

АДВОКАТСКА КАНЦЕЛЯРІЯ НА ЛЕМОНТІ.
Полагоджуэмо всякі справи правні так канадийскі, як і старокраэві.
Коли маэте яку справу то зайдіть до нас.
J. E. BUCHANAN,
ADVOCATE, SOLICITOR, NOTARY.
LAMONT, ALBERTA.

РУСКА БУЧЕРНЯ І ГРОСЕРНЯ
Зайдіть, а все там дістанете тано і добре, як: Овочі сьвіже мясо, вудженину і старокраэві ковбаси з чісником.
S. NYCHKA. 10315 -- 96 ST. EDMONTON. ALTA

ALBERTA COLLEGE!
Для Перших Сто. Студентів
які впишуть ся на осінний курс
Бухгальтерства, Стенографії чи Акад. відділу
ТАК ДО ДЕННИХ ЯК І ВЕЧІРНИХ КЛЯС
Будуть якнайтаньші ціни!
Осінний курс отвираэсь на 1 вересня (Sept.)
Тепер э якнайдогіднійший час і нагода, коли молоді люди можуть одержати відповідне образованэ а тим самим статись незалежним на відповіднім становиску.
НЕ ОТЯГАЙТЕСЬ А ВПИСУЙТЕСЬ СЕЙЧАС І БУДЬТЕ ОДНИМ З ПЕРШОЇ СОТНІ.
Присліть або принесіть своэ зголошена до:
F. S. McCALL B.A. Principal.
10041 - 101 Street.
Phone 1464. Edmonton, Alberta.

"Canadian Farmer"
Box 3656

„Канадиєць" Релїгійно-моральний ДВОТИЖДНЕВНИК. Передплата на рік лише $1.

Канадиєць
THE CANADIAN

„THE CANADIAN" 10336 -- 96 ST. Edmonton, -- Alberta. Advertising rates furnished on aplication. All kinds of job printing done.

РІК IV. Ч. 5. EDMONTON, 1. OF MARCH 1915. VOL. IV. No. 5.

Союзна фльота бомбардує Дарданелї.

Російскі війска понесли велике пораже не в Прусах.

Вибори в Вітфорд дістрікті на 15. марта.

Затопили французький корабель.

Париж, 27 лютого. Офіціально оголошено міністром маринарки, що недалеко Гарфлор німецьке підводне судно U-16 затопило французький торговельний корабель „Віль де Лілі." Корабель плив до Дункірк. Командант підводного судна дав залозї 10 мінут часу, щоб опустила корабель. Корабель старав ся сховати і утїчи перед підводним судном, та те перегнало його і — затопило.

Німці кажуть, що полонили 100 тисяч Росіян.

Берлін (через [illegible]), 18 лютого. Берлінський [illegible] повідомляє слідуюче:

„В часї девять денної битви коло Мазурських Озер десятий корпус російської армії і що найменьше одинайцять дивізій інфантерії та кілька дивізій кавалерії не тілько що були прогнані з сильних позицій на схід від Мазурських Озер, але зістали випертї поза границю Прусії. Лише дуже мала частина утїкла в ліси на схід від Сувалок і Августова. Число воєнних, російских бранців виносить поверх 100 тисяч. Взято більше як 150 канон і 160 машинових карабінів та дуже богато воєнного матеріялу.

Цїсар Вільгельм був присутний в часї сеї успішної битви.

Союзники заняли офензивне становище.

Париж, 18 лютого. Офензивна лінія союзників розтягаєсь на кількасот миль. Союзники виконали кілька успішних атаків здобуваючи користні місця, які лежать близько німецької комунікаційної лінії.

Затопили пять торговельних кораблів.

Буенос Айрес, 19 лютого. Німецький кружляк „Кронпринц Вільгельм", який перед війною був торговельним кораблем і [illegible] ся „Норт Джерман Лойд" затопив недалеко берегів полудневої Америки пять британських торговельних кораблів, містота яких виносила разом 11.874 тонів. Назви затоплених кораблів є: „Гайленд Брає", „Потаро", „Гемпшайр", „Семанта" і „Віефріа". Залога вирятована.

ЛОНДОН, 26 лютого. Австрійскі війска заняли цїлу Буковину і перейшли вже до Галичини. В Галичині австрійскі війска заняли вчера Коломию і посуваються в напрямі Львова.

ЛОНДОН, 21 лютого. Недалеко німецьких берегів наїхав американський корабель на міну і затопив ся. Сертерний американський корабель, який вела вартою бльокади.

ПЕТРОГРАД, 22 лютого. Наші війска їдуть побідоносно в просмику Дукі. Всї важні позиції в наших руках. За те в полуднево-східній Галичині наші війска мусять цофатись. Австрійсько-німецькі війска заняли Станиславів.

Берлін 24 лютого. Наші війска в Прусії побили Москалів і забрали 120.000 війска в полон, 156 армат, велику скількість поживи 150 ваґонів амуниції, цїлий шпитальний Корпус і богато оружія.

Згинуло 600 тисяч Бельгійців.

Населене Бельгії зменшилось о цїлих 600 тисяч душ. Се наслідки війни. Бельгійских збігців в Болгарії є 100 тисяч. Кілько є таких, що вістають ще в Бельгії без даха над головою, — не знати.

Бельгійскі страти в помірах виносять 250 тисяч душ.

ЛОНДОН, 26 лютого. Союзна фльота знищила крайні турецкі форти по обох сторонах Дарданелїв. Знищивши сї форти, фльота має вїхати на море Мармара і звести Константинополь, турецку столицю.

КАНАДА.

Едмонтон.

Від 13 до 17 апріля відбудесь в місті весняна виставка худоби. За найкрасші окази є визначені нагороди в сумі 8 тисяч долярів.

Місто Едм. тратить землю вартости пів мілїона долярів.

Стрічена земля є се полуднева часть Норвуд-булевару, на 66 фітів широка, яка тягнесь від Намейо аж до Ґовернмент улиці.

Стрічений простір є поверх три акри, вартости пів мілїона.

Місто стратило сю землю в той спосіб.

Коли Булевард був широкий лише на 66 фіт, коли ділено там фарму на лоти еще в 1.886 році, тоді місто неправно забрало з тої фарми еще в 66 фітів на улицю на що власитель не годив ся. Почались процеса і скінчились аж сего року в який місто програло.

Не помогла апеляція.

Суд скинув п. Шандра з посла і до того еще відобрав йому був всякі горожанські права на протяг 8 літ за перекупства, яких він допустив ся при послідних виборах в Вітфорд дістрікті.

Проти сего засуду п. Шандро апелював. Апеляційний суд при[illegible] п. Шандри з посла а лише зніс діскваліфіковане. Отже послованє п. Шандри вже скінчилось.

Нові вибори.

Тому, що п. Шандра скинено з посла, відбудуть ся в Вітфорді нові вибори на 15 марта. Номінація кандидатів відбудесь 8 марта. Вп. Рудик, який повалив п. Шандру з посла, не буде кандидувати. П. Шандро їде знова.

Кремар знова за кратками.

Ми вже доносили, що Кремар, властитель „Невси", обходить ся дуже не по людски зі своєю жоною. Свого часу она мусїла покинути і їти на службу, лишаючи в хаті двоє малих дїтий. По якімсь часї она вернулась до дїтий, але Кремар знова почав єї так трактувати по [illegible] на оскаржала його [illegible] є здорове, а та 15 м. м. його [illegible] ла, віддала за кратки і [illegible] за відбуть ся розправа, але [illegible]

Провінция Манітоба також задумує обмежити продаж алкоголю.

В парляменті в Оттаві внесено біл після якого мадоб звести ся віцзаве людий в Канаді.

В Канаді є придержаних 30.324 чужинців.

З того находить ся 1,904 в воєнних емпах а 28.420 [illegible] реджестровано лишають ся на волі.

Після провінцій представляєсь так:

В Квебеку є 3.845 людий в Онтаріо 7.571, в Ню-брунсвік 5.200, в Новій Шкоції 1.300, в Альберті 2.350, в Брітіш Колюмбії 1.320, в Юкон 55.

Нові податки.

В наслідок війни, будуть накладені нові податки на вина, автомобілі, вовняні і баволняні вироби—шовки, машини і деякі вироби дереляні і залізні.

НАЙВАЖНІЙШЕ маєсь оподаткувати листи. Досї на лист наліплювалось 2 цт. марку, тепер крім 2 цт. марки маєсь наліпити еще 1 цт. марку, яка має напись War Stamp. Без сеї воєнної марки лист не буде мож посилати, а хто пісде не буде доручений.

Крім сего оподатковані будуть телеґрами, колійові тікета, банкові чеки і пакунки.

На деякі річи вже наложено податок [illegible] деякі, як листи, [illegible]

Эсли не хочете, щоб се число "Канадийця" не було послїдне в Вашій хатї, то посилайте сейчас передплату.

Виходить 1 і 15 кождого місяця.
АДРЕС:

„КАНАДИЄЦЬ.“

THE CANADIAN

10336--96 ST. EDMONTON, ALTA.

Передплата на рік виносить . . . . $ 1.

Видає Спілка „Канадиєць.“ Число Телеф. 6344.

Гроші можна посилати через експрес, або на Money Order, в карточку, котру дістанете на почті, або від експрес-аґента, треба в листі післати до Редакциї, бо без тої карточки не дістанемо гроший.

Пропонований новий акт.

...яким відбудесь голосованє в Альберті дня 21-шого Джулая 1915 року.

ЦІЛЬ АКТУ.

Заказуєсь продавати чи давати дарунком впоюючі напої в провінциї Альберти в ціли пиятики і ограничити пиятику в Альберті. Не заказуєсь виробу алкоголю через бровари або дистилярні ані не заказуєсь продажі через броварні якійнебудь особі в провінциї, коли ся особа має привілей даний через домініяльний закон.

Сей закон не заказує пити алкоголю в своїй власній хаті, коли його не дістав в провінциї і коли скількість його не є за велика в однім і тім самім часі. Маючи більшу скількість, як вільно, підлягає карі після сего закону. В сей спосіб свобода кождої особи не є ограничена а за се ограничаєсь перепродуване алкоголю.

АЛКОГОЛЬ МОЖ ПРОДАВАТИ НА ВСІ ИНЬШІ ЦІЛИ КРІМ ПИЯТИКИ.

Намісник в Альберті має мати право назначувати продавців продавати алкоголь всім тим, що його потребують чи на ціли медичні, механічні, наукові чи сакраментальні. Такі продавці мають діставати означену платню за продаване але не мають мати жадного зиску ні факторного з продажи алкоголю.

Продавець має достарчувати, кождому алкоголь, коли сей присягне, що сей алкоголь будесь уживати на все иньше а не пиятику і щоб дістати алкоголь він мусить зареджиструватись як фаховець.

Продавець алкоголю мусить держати спис кілько продав і для яких цілий і сей виказ має посилати до аторней-дженерал департменту, те саме має робити і той що купує і такі викази мають бути доступні для перегляду кождого. Продаване алкоголю в ціли пиячена в будинку продавця є абсолютно заборонене.

ПЕРЕСЛІДУВАНЄ І КАРА ЗА ПЕРЕСТУПЛЕНЄ СЕГО ЗАКОНУ Є РІЖНА, ЗАЛЕЖИТЬ від сего чи продавець переступить се право перший, другий чи третий раз. Кара є від 50 до 500 долярів і кримінал, від 10 день до шість місяців. Суд можна вести перед судією поліцийним чи судією мировим. Від вироку сего суду мож апелювати до дістрікт корту. Поліция має наглядати над виконанем сего закону.

Всі кари ідуть до каси в провінциї.

БІЛЬШІСТЬ, ХТО МОЖЕ ГОЛОСУВАТИ.

Треба лише більшости, щоб сей акт став законом в провінциї.

Кождий мущина, британский підданий, котрий має поверх 21 рік, котрий мешкав в провінциї в протягу 12 місяців, а в окрузі три місяці, має право голосу.

Зам: Ціль сего закону є цілковите висушене провінциї. Сего страшно налякались пияки і готельники. Готельники зібрали сотки тисяч долярів, щоб не допустити до ухвалення сего закону. Они кажуть, що они куплять всі голоси пияків і не допустять, щоб сей закон перейшов в житє. Они боять ся, що як би сей закон перейшов то они мусіли б вилазити з бар і брати гоместеди та працювати на хліб насущний як другі роблять а не сидіти за барою та обдирати людий з їх тяжко запрацьованого цента.

Сї готельники понанимали вже цілі сотки пияків, та висилають їх на фарми, щоб намовляти людий голосувати за барами. Ся армія пияків виїзджає з Едмонтону десь тими днями; тож стережіть ся їх, щоб не будьсьте подібними до них. Памятайте, що они хотять копати яму для Вас і Ваших дітей Вашими власними руками. Они за гроші готельників хочуть занапастити Вас і Вашу родину. Тож уважайте і не дайтесь намовити, щоб не впалисьте жертвою. Коли хто хвалить Вам бару вкажіть на криміналі де аж кишить від пияків, вкажіть на шибеницю, на якій тисячі повисли через алкоголь, в кінци вкажіть на ті бідні діти, де алкоголь забрав їм батька чи матір а они бідні мучать ся і зголоду гинуть. В кінци вкажіть їм на слези тих бідних жінок, яких мужів алкоголь тримає в своїх обіймах.

Колиб хто за гроші готельників не хоче бачити того всего тож гоніть від себе як свого найбільшого ворога.

ЩО ПРЕДСТАВЛЯЄ СЕЙ ОБРАЗОК.

Приглянътесь панове читачі, як барник запрошує чоловіка до бари. Він сподієсь, що при помочи алкоголю вдасть ся йому витягнути з кишені послідний гріш. Коли затягнув чоловіка до бари, як павук свою добич, відбирає від чоловіка все. Відбирає гроші, відбирає честь, відбирає здоровлє а коли не має вже гроший чоловік, з приємного барника робить ся звірюка, хапає не милосерно обдертого чоловіка за ковнір, отвирає двері від бари і давши йому доброго копняка в те місце відки виростають ноги, викидає свою добич на улицю.

СЕ ЗАПЛАТА ДЛЯ ЧОЛОВІКА ЗА ЙОГО ГРОШІ.

Коли не хочете впасти жертвою бари так як сей чоловік на образку, то дня 21 джулая своїм голосом скасуйте БАРУ, а тим самим тисячам і міліонам вратуете їх честь, їх гроші, а дітям та жінкам їх слези.

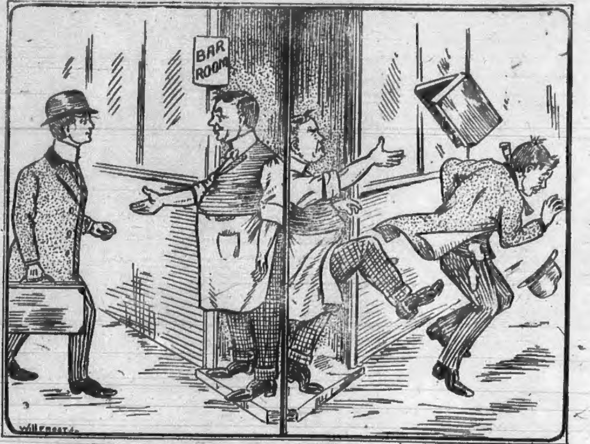

Як барник просить ласкаво чоловіка до бари! | А обдерши свою жертву немилосердно викидає за двері.

ЧИТАННЯ НА НЕДІЛЮ.

ПЕРЕХІД ЧЕРЕЗ ЧЕРВОНЕ МОРЕ

Золоті слова: — „І БУДЕ ТАК, ЩО ПЕРШ, НІЖ ВОНИ ДО МЕНЕ ПОКЛИКНУТЬ, Я ОЗВУ СЯ.“ (Ісаії 65:24.)

26. І рече Господь Мойсейові: Простягни руку твою понад морем і вернуть ся води на Египтян, й на колесниці його, й на комонника його.

27. І простяг Мойсей руку свою понад морем і почало вертатись море до ранішньою добою до своєї потуги. Египтії ж метнулись навпроти його; і скидав Господь Египтія в безодню морську.

28. І вертали ся вони, та й затопили колесниці, й комонника з усією потугою Фараововою, що повходили за ними в море.

29. Синове ж Ізраїлеві йшли по суєі, посеред моря, і води були їм греблею праворуч і ліворуч.

30. І виратував Господь у той день Ізраїля з під потали Египтієвої, і вбачав Ізраїль Египтія мертвим на березі морському.

31. І вбачав Ізраїль диво велике, що сотворив Господь над Египтієм; і стали люди страхатись Господа, та й увірували Господеві й слузі його Мойсееві.

Нинішне Эвангеліє оповідає нам, що коли ізраїльский нарід вийшов з Египту, тоді Господь Бог обявляв ся йому днем в хмарі а ночию в огнянім стовпі і провадив його де і куда має іти. Замість провадити той нарід простою і коротшою дорогою, через филистиньский край до Канаану; Господь Бог постановив провадити його прикрішою, довшою і незнаною дорогою. Се Він чинив лишень для того, щоби їх поворот до Египту зробити неможливим.

Коли той нарід находив ся в степу коло Червоного моря, тоді Фараон із всею египетською силою пустив ся в погоню за своїми невільниками, за ізраїльським народом. Побачивши се Ізраїлтяне, почали плакати та нарікати на Мойсея, кажучи: „Чи не те ж саме говорено тобі в Египті: відкажись від нас, щоб нам пробувати в неволі Египтія? бо лучше нам бути в неволі, ніж помірати в степу“. В тім Мойсей почав заспокоювати їх, кажучи: „Не лякайте ся і стійте, так і побачите ратунок Господень, що сотворить нам Господь сьогодні. Бо Египтія, що сьогодні бачите, не бачити мете во віки!“ Відтак Божа присутність, що провадила Ізраїля, станула між ізраїльским народом а египетским військом. Для Ізраїлтян та присутність Божа була сьвітлом, але для Египтян була страшною темрявою.

Коли се стало ся, тоді Мойсей на росказ Божий простяг руку свою на море і оно роаділило ся на дві части так, що всі Ізраїлтяни із всім що мали перейшли дном морським якби по сухій землі. Бачивши се Фараон пустив ся в погоню за Ізраїлтянами через дно морське. Коли Мойсей бачив, що Фараон зі всім військом і зі всіма колесницями своїми находить ся в прогалині морській, тоді знову простяг свою руку над море і оно зійшло ся назад в своє місце і затопило Египтія і всьо військо його.

З тої історії ми бачимо, що сильна рука Всевишнього Бога хоронить і спасає тих, котрі служать Йому і кличуть Його на поміч, але нищить і карає тих, котрі противлять ся Йому.

Колись легко було Ізраїлеви ввійти до Египту, але вийти з него було дуже тяжко. І еслиб не прибула йому Божа благодать на поміч, то на певно бувби зістав в египетській неволи раз на все. Так оно діє ся і з нами. Оно легко є впасти до гріха, але опісля дуже тяжко вийти або видобути ся з него.

Порівнавши ту історію нашого житя, то Египет представляє нам гріхи всілякого рода. Червоне море представляє нам всілякі трудности і перешкоди, котрі не позволяють людям видобути ся з під ярма гріха. Військо египетске представляє всякі покуси, що нападають на чоловіка, котрий хоче видобути ся з гріховної неволі. А ангел Божий, що провадив Ізраїля в виді огняного стовпа або чорної хмари, се є благодать Всевишнього Бога для тих, котрі видобувають ся зі свого гріховного житя.

Як ізраїльскому народови легко було дістати ся до Египту, так оно є і кождому чоловікови легко впасти до гріха, але опісля дуже тяжко видобути ся з него. А се діє ся через те, що на дорозі такого чоловіка находить ся много ріжних перешкод і покус, котрі не то, що не позволяють йому вийти з гріха, але ще втягають або провадять до гіршого.

Отже ж если хочемо, щоби ми не дістали ся до неволі гріха, то утікаймо від нього ще більше ніж від огню, отруї або смерти. Молім нашого Спасителя, щоб дав нам сили стеречись від него, щоб не попасти в гріх, а коли ми попали, просім Його, щоб поміг нам видобутись з неволі гріха.

ГОСПОДАРСКИЙ ДОМАШНИЙ ПОРАДНИК.

ДИТИНУ, ЩО ЗАХЛИСНУЛА СЯ, ратує ся в сей спосіб, що підносить ся її до гори обі руки; через се розширяє ся груд і лихо минає.

АЛУН є дуже добрим средством до гоєня опечених ран. Бере ся 4 унцій білого алуну, білок з двох яєць і 30 унцій чистої оливи та мішає ся порядно. Перед кождим ужитем треба се „лікарство“ добре замішати. Алун і оливу найлїпше купувати в аптиці.

ТЯТІ РАНИ стягають ся і гоять ся дуже скоро, коли їх насмаруємо білком яйця.

ЩОБИ ОВІД, який несе ся на поле був теплий, треба горнець обвинути грубо папером а відтак хустиною.

ЩО РОБИТИ, ЩОБИ ХЛІБ НЕ ПЛІСНІВ? В господарствах, де пече ся звичайно богато хліба, заходить небезпека, що хліб сей сплїсніє і піде марно, коли его переховує ся в вогких місцях. Щоби сему запобічи, треба таке зробити: сьвіжо винятий з печи хліб скинути до мішка з муки, в якім ще трохи муки лишило ся. При тім треба так робити, щоби верхня частина одного бохонця притикала до верхної частини другого. Мішок завязати і повісити на цьвяху в сухій коморі. Тим способом можна переховати хліб 4 — 6 неділь, але комору треба що дня провітрювати. Як хочете хліб відсьвіжити, то дайте его на добу до пивниці; такий хліб буде виглядати наче сьвіжо упечений.

ПРОБА ВОДИ. Щоби діянати ся, чи вода до питя є здорова, треба нею наповнити три черти півлітрової фляшки і всип[illegible] ложечку чистого цукру, сильно фляшку закоркувати і пос[illegible] теплім місци. Як протягом 36 до 48 годин не покажуть [illegible] на білі плями, то вона здорова.

ПРОТИ ЖАЛА КОМАХ. Приложіть до укушеного місця покраяний чеснок або цитрину, а біль уступить.

КОЛИ ВКУСИТЬ ВЖОЛА, то не витягайте жало пальцями, але вишкробуйте одним нігтем. В жалі є торбинка з трутиною, яка розливає ся по цілій рані, коли ей вхопить ся пальцями.

ПРОТИ ВИПАДАНЯ ВОЛОСЯ. Обстрижіть волося коротко кождого місяця і час до часу натирайте его жовтком з горівкою Франца.

ЩОБ В ХАТІ НЕ ЧУТИ БУЛО СЬВІЖОГО ВАПНА, насипати в миску жаріючого вугля і ялівцю, поставити в сьвіжо побілену хату, та прикрити щільно миску покривкою. Як вугле вигасло, отворіть на годину вікно.

ВИСИПКА, яку дістають часто діти в літі задля теплої одежи усуває ся в сей спосіб, що вдягає ся їх в легку одіж, вкриває ся тонким коцом і каже ся їм часто нагим спати.

ПРОТИ МУХ. Викурити хату сухим спорошкованим листем дяні; перед сею роботою треба з хати усунути всякі птиці бо їм сей дим також шкодить.

ВОДА ДЛЯ ДРОБУ. Дуже часто гине дріб задля браку здорової сьвіжої води; навіть коли господар має керницю на обійстю то дробови звичайно ніхто не дає сьвіжої води, так що курка чи качка мусить пити воду з якої калабані. А така вода дробови шкодить. Тому то кождий господар повинен подбати о відповідне корито і наливати его два рази денно сьвіжою водою; корито треба завсігди вимити.

ЩОБИ МОЛОКО НЕ СКВАСИЛО СЯ, треба его по доєню зварити і всунути до горшка з зимною водою. Таке молоко буде довго стояти та скоро не скваснїє.

ЗЕРНА ПРАВДИ.

Любов є на службі людської душі і вона є лучником між душами всіх людий. Любовю можна сотворити великий твір людської душі.

Про великі скарби духа не може чоловік оповісти словами, але може їх відчути.

Неодин кепсько уживає те, що знає; а неодин добре уживає се, чого не знає.

Неодин обурюєть ся, як йому хто дає науку, але потім з неї користає.

Що не є добре, того не роби; що не є правдиве, того не говори.

Як думаєш шляхотно, то заміни думку в діло; а як думаєш не добре, то забудь сю думку.

Криком навіть соломки не підіймеш.

ОПОВІДАНЯ.

Страшна Історія.

Вступ.

Дня 21 липня 1869 року, якийсь чоловік убраний як селянин або дроворуб, приступив до дверий поліцийного уряду в Кракові в Галичині і уважаючи на спосібність, кинув лист до скринки на листи, призначеної для Суду Поправи, до котрого то суду звертав ся кождий, бідний і поневолений, і котрого прошеня і скарга против гнобителя, без вгляду на те, чи був він богатим і впливовим чоловіком всегда діставала справедливости.

Безпосередно після вкиненя сего листу, чоловік сей щез з виду серед темряви скоро наближаючої ся ночи. Коли лист сей вітворив властивий урядник, він видав з себе оклик великого зачудованя ся. В листі стояло написане:

,,Там в монастири Кармелітов, недалеко Ботанічних огородів на північнім передмістю є монахиня іменем Варвара Убрик, котра молить вас, в імя любови Бога, щоби ви випустили ей на волю. Она вступила правильно до монастиря, відслуживши новіцият, в 1846 р. Року 1848, задля якогось злого поведеня ся, в чім она чує ся невинна, вкинено ей до підземної комірки, коло виходків монастиря. [illegible]ої комірки, на приказ сьвященика Францішка Каленьского і [illegible] настоятельки сестри Юзефи, замуровано цеглою і камінем. [illegible] має простору вісім стіп вздовж а шість стіп в півперек. [illegible]ірки знаходить ся маленький отвір шість цалів довгий а два цалі широкий, але що мури суть дуже грубі, то ані сьвітло ані сьвіжий воздух не може дістати ся до середини. Двері суть всегда тісно зачинені і замкнені на ключ. Що другий день відчиняе ся ті двері і подае ся бідній Варварі кавальчик хліба, пару картофель з лупиною і горнятко води. В тій страшній комірці нема нічого, лиш клапоть соломи; нема ні ліжка, ні крісла, ні стола, ані навіть стільчика. А бідний одяг, який она мала на собі, коли перший раз увійшла до сеї страшної вязниці, вже від років облетів і розніс ся. І так ся нещасна жінка закопана в тій підземній норі перебуває там вже двайцять оден літ. За той час она стала неначе дикий зьвір. Она зісохла як кістяк. Она є цілком гола, а ціле ей тіло покрите довгим грубим волосем як якого зьвіра. Мимо того она все еще має надію на вибавлене. Єсли пішлете свого урядника, то самі переконаєте ся о правдивости мого опису. Уважайте, щоб урядник ваш не дав ся відогнати монахині-наставниці але коли він увійде до монастиря, то нехай настае на то, щоби бачити ся зі сестрою Варварою''.

Той що перечитав се письмо, був заступником головного судиі.

,,Чи таке варварство можливе? скрикнув він обернувши ся до головного судиі, котрий прислухував ся його читаню.

,,Я чув дивні річи про сьвященика Францішка Каленьского і сестру настоятельку Кармелітаньского монастиря'', сказав головний судия. ,,Я не думаю, що епископ знае о всім що там діе ся, бо хотяй він сам є добрий і сьвятий чоловік, однак з природи він нікого не підозріває і они можуть легко його ошукати єсли обое суть в змові. На всякий спосіб я сейчас напишу до него і зажадаю від него позволеня виcлідити ту страшну історию''

Головний судия сейчас написав згаданий лист, долучив до него анонімний лист який одержав, закликав судового післанця і післав його до епископскої палати.

Епископ діставши лист від судиі з разу дуже зачудував ся, однак по хвилі застановивши ся, що лист сей був анонімний, без підпису, подумав собі, що лист сей написала якась злобна людина і був певний, що всьо то описане в тім листі є неправдиве. Рівночасно видав вимаганий розказ на впущенэ урядника до монастиря, так щоби сам судия міг переконати ся, що ціла та історія е злобна видумка.

В коротким часі опісля урядник суду пукав до дверий монастиря Кармелітанок, домагаючи ся, щоби його впустили до середини. Монахиня, котра отворила йому двері спитала ся його яке в него діло. Він показав ей письмо епископа і зажадав від неі, що хоче бачити ся з Варварою Убрик. Монахиня в одній хвилі зблідла і загикуючи ся заявила, що се річ неможлива, але що она пійде і скаже про се наставниці Юзефі.

Урядник сейчас своім поліцейским змислом пізнав, що та історія э правдива, тому в одній хвилі, зі всякою приналежною пошаною поклав свою руку на монахиню і сказав:

,,Перепрашаю вас, але в імени цісаря забороняю вам іти тепер до сестри настоятельки. Рівночасно в імени цісаря приказую сейчас завести мене до місця, де є сестра Варвара Убрик увязнена!''

Бачучи що опір і непослух на ніщо не зладуть ся, монахиня відверна ввела урядника до монастиря, відтак повела його в долину камінними сходами, опісля вела його ріжними довгими, вохкими і темними коритарями, а в кінци задержала ся перед коміркою, за котрої дверми мучила ся нещасна сестра Варвара. Двері були замкнені на ключ, а позаяк ключ находив ся в посіданю монахині настоятельки, ей сейчас завізвано, щоб вітворила комірку. З разу она попала в страшний гнів, і грозила урядникови, що зажадае від епископа, аби його тяжко покарав. Але коли він показав ей свою власть дану йому від епископа, она нагло поблідла неначе смерть. Однак скоро прийшовши до себе, зачала пробувати всі свої ключі, а удаючи, що жаден з них не є придатний, просила урядника щоби прийшов пополудни, а до того часу она найде ключ, і відчинить двері.

Урядник бачучи ей облуду, взяв від неї ключі і в коротким часі вітворив двері. В одній хвилі він пофнув ся в зад майже непритом ний від страшного смороду який зачав добувати ся з комірки. Він не міг бачити увязненої монахині, бо комірка була цілковито темна. Але на пів дикий голос добуваючий ся зі страшної темряви вказував що вязень жие, і він приказав принести сьвітло. Коли внесли ліхтарню він увійшов до тої комірки, або радше всунув ся, і там представив ся йому вид застрашаючий. Лиш через хвильку глядів він на то живуче сотворіне, колись жінку, а тепер майже дикого зьвіра, що присів в куті, а відтак ступивши в зад і примкнувши двері скрикнув:

,,Боже неба! Се найстрашнійший вид, який я коли небудь оглядав, а бачив я досить страшних річей в моім житю. Даю вам розказ сей час післати по начального судию, нехай він зараз тут прийде і приведе епископа зі собою''.

Коли монахиня настоятелька почула се, упала на коліна і молила щоби, не спроваджувати епископа. Нехай робить що хоче, але нехай не спроваджуе епископа. Але урядник не дав ся ублагати.

,,Я остану туть на сторожи'' він сказав ,,щоби нічого не змінити, і щоби епископ побачив тебе в твоім правдивім сьвітлі.''

В коротким часі надійшов епископ в товаристві головного судиі і коли они війшли до вязниці монастиря, вірний урядник отворив двері вязниці і казав їм глянути на страшне видовище.

Они увійшли до середини, однак мусіли затикати собі ніс і уста від страшного смороду, який видобував ся з тої комірки

Сестра Варвара рачкуючи в куті закричала зі страхом:

,,О не бийте мене більше! Я буду послушна! Я така голодна! Змилосердіть ся над мною, дайте кусник мяса, я я буду послушна! Я скажу, що се моя вина! Ой! Ой!

Свої просьби она закінчила страшним диким зойком і запхали ся в сам кут. Під страшним вражінем ніхто не промовив ні слова через кілька хвиль; але всі споглядали найперше на голе дике сотворіне, котре колись було прегарною дівчиною, а відтак на монахиню настоятельку і на сестриці що зібрались доокола. В тій темниці покритій брудом, серед котрої на збитим тарели лежали дві брудні картофлі, а побіч них чорний збанок з водою; в тій норі без огня, без ліжка, без стола, без всякого знаряду; до котрої сьвітло сонішних лучів не доходило через двайцять оден літ нелюдска настоятелька-монахиня і сповідник закопали ту бідну дівчину, котра повинна була бути їх товаришкою в релігійній любови.

Через той довгий, сумний час, они і сестриці ходили і переходили через сей живий гріб нещасної, безпомічної Варвари, много разів денно, ані не глянувши на неі, ані не давши еі слова співчутя.

О горе! Зломана жертва! Колись така гарна, солодка дівчина, а нині дикий, переляканий, на пів людский зьвір; зі тіло цілком голе, покрите довгим, грубим волосем, брудом і хробами.

(Дальше буде.)

Читайте „Ранок“

,,РАНОК'' — часопись народно-релігійна; поміщуе релігійні студії оперті виключно на свідоцтві св. Евангелія.

,,Ранок'' будуе будовину демократичної української церкви в Канаді.

,,Ранок'' не мішаесь до полеміки; його політикою є Біблія.

,,Ранок'' поміщуе статті своїх дописувателів оповідання, розвідки і цікаві новинки.

,,РАНОК'' коштуэ 1-го доляра на рік.

,,Ранок'' виходить що середи кождого тижня.

„RANOK"

Адреса: Box 3596. Winnipeg, Man.

ГОСПОДАРСТВО.

КОРМЛЕНЭ ДОМАШНИХ ЗЬВІРЯТ.

Неспальні складники паш (попіл.)

Позаяк кости і хрящки витворюють ся в молодім віці зьвірят, починаючи ще з часу, коли зьвіря е ще в лоні матери, длятого треба бременній самици, а опісля виростаючому зьвіряти давати паші богаті в мінеральні складники, передовсім богаті в вапно, бо власне вапно се головний складник костий і хрящок. Побіч вапна важною мінеральною солию є ще кухонна сіль. Она є складником крови, она підносить смаковитість паші.

Поживки (приправки) паші.

Є то ріжні етеричні летиві складники паші. Они не причиняють ся нічим до будови і відживлюваня зьвіринного тіла. Задача їх полягае на підношеню смаку паші.

ЯК ВІДБУВАЭ СЯ ТРАВЛЕНЕ.

Чинність травленя мае на ціли впровадити до крови а відтак до клітин тіла кормові складники паш. Мінеральні кормові складники паші розпускають ся в воді, яка е в жолудку та кишках і яко розтвір водний пересякають через стіни кормового проводу до крови. З поміж органічних складників паш лише один цукор розпускае ся в воді і яко водний роствір переходить він в кров.

Мучка (крохмаль), товщ та білковина не розпускають ся в воді, длятого не можуть безпосередно пересякати через болони кормового проводу.

Вже від хвилі, коли паша дістане ся до писка зьвіряти, починае ся процес травленя. Зубами розкусуе зьвіря пашу на меньші кусники. Через рух щок та язика підчє їдженя покушана паша порушае ся з одного місця на друге. Рівночасно паша перемішуе ся зі слиною, яку виділюють осібні желези, що е уміщені в наскірку пискової ями.

Слина розмочуе пашу, через що навіть найтвердша паша стае спосібною перейти через пролик до жолудка.

В слині е дивний складник, який назвали птиаліною (слинником). Він мае прикмету переміняти мучку на цукор. Якби не та птиаліна, то зьвіря не малоби ніякої користи з мучки (крохмалю) якої э много у всіх пашах.

Чим ліпше і докладнійше зьвіря кусае і жвякае пашу, тим ліпше она наслинить ся, тим більше мучки перемінить ся в цукор, а тим самим тим більше поживи прийде зі з'їданої паші для тіла зьвіряти.

Длятого віджуваючі зьвірята, (рогова худоба, вівця,) які виділяють дуже много слини, та одну і тоту саму пашу два рази жують в писку, використують ліпше всякі тверді паші, як невіджуваючі зьвірята, (коні, свині).

Коли роздроблена паша дістане ся до жолудка, тоді ділае на неі жолудковий сок, який виділяють осібні желези. В жолудковім соку е сільний квас, молочний квас і пепсина (траглянка). Пепсина розкладае білковину паші і переміняе зі на т. зв. пептон. Пептон е вже розпускальний в воді, проте переходить через болони жолудка до крови.

Тому, що жолудок корчить ся і розкорчуе ся, то корм, перемінений на мяку, пересуває ся до першої тонкої кишки, названої дванацяткою. Там ділае на корм жовч і черевослиновий сок. Жовч е то тіч, яка творить ся в печінці і е немов природним милом. Жовч спливае до дванайцятки осібним проводом.

Черевослиновий сок виділяе осібний желез, що виділюе черевну слину.

Жовч змилюе товщі корму і тоді они е спосібні пересякати через болону кормового проводу до крови. Черевна слина також змилюе товщі, а тим самим і она причиняе ся хотяй в меньшій мірі, до виписканя товщу з корму.

В инших двох тонких кишках э осібні желези, що виділяють кишковий сок, який до певної міри витравлюе инші доси ще не витравлені кормові складники.

Травлене кінчить ся в тонких кишках, бо коли доси невитравлені складники корму перейдуть до грубих кишок, тоді они там вже не переходять в розпускальний стан, лише підпадають гнитю. Наслідком гнитя повстають ґази в грубих кишках в значній скількости.

Невитравлені части виходять вкінци з відходової кишки яко кал (лайняки).

Від хвилі споживтя паші аж до хвилі видалени невитравлених її останків з відходової кишки минае 2—4 доби.

СТРАВНІСТЬ ПАШ.

З висше сказаного виходить, що лише певна часть поживних складників паші буває стравлена в кормовім проводі зьвірят і переходить до обігу крови, щоби віджвити зьвіряче тіло.

Степень стравности паш залежить від многих обставин.

Що до поодиноких родів паші, то взагалі паші тверді, здеревілі є меньше стравні від паш мягких, сочистих.

Рід зьвірят становить також о стравности поодиноких паш. При міром рогова худоба витравлюе о много ліпше тверду, здеревілу пашу, як кінь, або тимбільше свиня.

Вік зьвірят е також чинником, що впливае на степень стравности паш. Молоді зьвірята ліпше витравлюють пашу, як старі, що вже знищили собі зуби.

Спосіб приготовленя і приправленя паші впливае також на степень її стравности.

Скількість спожитої паші впливае також на степень стравности. Коли зьвіря з'їсть за богато паші, то зле її витравить; много поживних складовин лишить ся в відходах.

Наконець великий вплив мае ту відношене азотових і безазотових складників паші, бо як коротко висловлюють ся, кормове відношенэ в паші.

В ріжних родах паш е ріжна скількість азотових і безазотових складників, як о тім переконано ся дорогою численних (хемічного розбору в наукових робітнях).

Коли знаний е хемічний склад паш, тоді легко знайти, яке е кормове відношенэ складників азотових до безазотових.

Щоби се вирахувати, треба скількість товщу, яка е в даній паші, помножити через число 2.5. Се мусить ся попередно зробити длятого, що товщ мае два і пів разів більшу віджвиність як углеводи.

Кормову вартість товщів означено при помочи численних досьвідів з зьвірятами.

(Д. буде.)

СКУБАНЭ ГУСИЙ.

Хоч скубане гусий е мученем зьвірят, то сего лиха годі таки оминути. Гуси треба скубати в якнайліпший спосіб. Коли піре добре виросло, то легко его скубати, коли ні, то гуска терпить величезну муку. Але навіть коли піре добре виросло, то скубати треба еі по людяному, поволи, хоч се забирае і більше часу. Представте собі що кождий біль, який заподіете гусці, причинить ся до того, що вона тратить на вазі. Але се ще не велика шкода. Найгірше, коли гуси скубе ся серед зими. Сего милосердний чоловік не знесе, щоб бідній гусці забирати серед морозу еі теплу одіж. Не оден говорить: та на гусці лишае ся прецінь богато пуху. Але се не розумно. Бо коли така гуска піде на воду, то пропав вже еі пух. Пух не мае в собі товщу такого як звичайне піре, тому гуска перемокне і перестудить ся, а до того пух з неі облетить зовсім і вона буде цілком гола. Може дехто спитае ся: кількож то користи приносить одно скубане гуски? Меньше більше 25 центів. В зимі держить ся лиш кілька гусий на розплід, а прочі продае ся в осени. Мало хто тримае через зиму більше як пять гусок. Отже з них може бути піра найбільше за 1 і пів дол. Подумайте тепер яку ви ви шкоду собі зробите, коли скубете зимою гуси. Перемерзла гуска не знесе вам здорового яйця, а з хорого яйця не вийде ніколи здорове гуся. До того скубана в зимі гуска до весни не поросте порядно, тому коли сидить на яйцях, то не вигріе їх добре.

Будьте отже розсудні господині, і не обскубуйте гусий зимою.

ДОСІ ЄЩЕ НЕ БУВАЛО!

Найновійші робітничо-протестантські пісні і коляди незвичайно цікаві і поучаючі для кождого чоловіка.

СПІШІТЬ СЯ ЗІ СВОІМ ЗАМОВЛЕНЭМ БО ЗАПАС НЕВЕЛИКИЙ.

ЦІНА 30 ЦТ. СТЕМПЛЯМИ.

Витніт се оголошенэ і зашліть до мене враз з 30 цт стемплями а книжка прийде до Вас вже оплачена.

Шліть гроші сейчас до:

D. MARTYNCHUK.

630 MAGNUS AVE. WINNIPEG, MAN.

Всячина.

КІЛЬКО ПАПІРОСІВ КУРЯТЬ В АМЕРИЦІ.

Статистика виказує, кілько папіросів викурили курції послідними літами в Америції. В низше поданих цифрах вчислені лише продані готові папіроси. Кілько запалено кручених папіросів, годі обчислити.

Отсї числа подають, кілько в остатних роках скурено папіросів у Злучених Державах:

1907	5,292.171.000
1908	5,793,846.000
1909	6,811,498.000
1910	8.612,566.000
1911	9,919,018.000
1912	13,233,802,000
1913	15,812,092.000

А сього року се число доходить вже до 20 міліярдів.

Ціна за папіроси виносить у Злучених Державах пересічно 1 цента (є дешевші, а є і дорожші), значить, що за прокурених 20 міліярдів папіросів платять річно курції 200 міліонів долярів, а кілько то ще йде на тютюн в пушках та на циґари.

В богато стейтах готових папіросів не вільно продавати, однак показує ся, що на нїщо не придадуть ся всякі закази, бо пристрасть куреня збільшаєть ся з року на рік. Се лихо треба все і всюди поборювати. Чому?

По перше тому, що пускаємо з димом тяжко запрацьований гріш, який можна би обернути на щось хосенного. По друге тому, що куреня тютюну є шкідливе здоровлю. Воно викликує нерво ве бите серця, забуреня жолудка, брак апетиту, хронїчний катар гортани і наклін до грудних недуг. По трете тому, що куреня тютюну ослаблює память та спроваджує безсонність. По четверте, що з причини куреня в ріжних обставинах дуже легко о пожар і шкоди і тому, що за ті гроші мож щось лучше зробити як дим.

ДЕЩО ПРО ЗЕМЛЮ.

Ціла поверхня земської кулі має 509,950.714 квадратових кільометрів (1,972.707 американських квадратових миль).

Поверхня земської суші має 148,671.500 квадратових кільометрів (майже 30 процент цілої поверхні землі).

Поверхня земських вод 361,279.200 квадратових кільометрів (понад 70 процент.)

Містота цілої землі виносить 1 білїон 82 міліярди 841 міліонів 315 тисяч 400 кубічних кільометрів.

Вага землї виносить: 5690 трілїонів тон. (Пояснене: 1 мілїон має коло себе 6 зер, а міліярд має 9 зер, 1 білїон має 12 зер, а трілїон має 18 зер; коли кажемо 5690 трілїонів, то значить, що по тім числї треба ще поставити 18 зер.)

Обвід землї виносить 934,100.000 кільометрів.

Віддалене землї від сонця виносить 149,471.000 кільометрів.

Віддалене землї від місяця 384.400 кільометрів.

Один оборот землї довкола себе триває 23 години, 56 мінут і 4 секунди (1 доба).

Один обіг землї довкола сонця триває 365 днів, 48 мінут і 46 секунд (1 рік).

ЧАСТИ СЬВІТА.

Европа має 9,918.400 квадратових кільометрів простору, на якім живе 433 міліони населеня.

Азия має 44,309.800 квадратових кільометрів простору (майже 5 разів тільки що Европа), а на тім просторі живе 833 міліони населеня (меньше ніж двічи стільки що в Европі.)

Африка має 29,820.200 квадратових кільометрів простору, на якім живе 127 міліонів людий.

Австралія і Океанія (острови між тихим та Індийським океаном) має 8,962.500 квадратових кільометрів простору, на якім живе 7 міліонів населеня.

Америка має 42,106.000 квадратових кільометрів простору, на якім жие 163 міліони населеня.

Полудневі полярні простори мають 13,599.600 квадратових кільометрів.

Разом простір земської суші виносить 148,671.500 квадратових кільометрів, а живе на нім 1,563,000.000 (понад півтора міліярда) населеня.

ПЛАЧ МАТЕРИ.

Закувала зазуленька
В гаю на дубині,
Заплакала матінонька
У своїй хатині.

Ой, чо куєш зазуленько
Темними лісами?
Ой, чо плачеш, матінонько,
Ревними слезами?

Як же мені не кувати
Коли я живая,
Якже менї не плакати,
Годино лихая!

В мене красний голосочок,
Людий веселити,
В мене сини розбишаки...
Не дають ми жити!

Я ся сяду на калину,
Тай куку, тай куку,
Менї сини присягають
Вічную розлуку.

Мої дїти по садочку
За мною лїтають,
А мої мя опустили,
Та ся розбивають.

Мої носять собі верно,
Щоб ся прокормити
Мої бють себе колами
На смерть, щоб не жити.

Мої держать ся всї в купі
Щоби разом жити,
Мої летять на стрімголов
Чужині служити.

Ой зазулько, зазуленько,
Дай ми яку раду,
Слухай мого голосочку
Собі на розраду.

Голосочок як дзвіночок,
Летить аж до Бога...
Помилуй-же й мене Боже,
Вом бідна, убога.

Цар Всевишний потішить тя, а дїтий скарає!...
Хто матери не шанує, нехай пропадає!... Х.

Росія не хоче Галичини зі страху перед Україною.

Будапешт, столиця Угорщини (через Відень і Амстердам), — Тутешна мадярська часопись „Аз Ешт" подає розмову з одним польським дідичем зпід Перемишля, котрий був у своїй посїлости кілька місяців підчас російського наїзду на Галичину, а тепер втік через Карпати на Угорщину.

Оповідає він, що російський ґенерал-ґубернатор Галичини граф Сергій Бобрінський іменував якогось свого поплечника Родзевіча управителем всїх державних дібр в Галичині, яких є півтретя міліона морґів, а які приносять щорічно міліони зиску. Дальше казав сей дідич, що російські власти оголосили конфіскату (грабіж) усїх посїлостий і реальностий, які були власностю горожан Німеччини або Австро-Угорщини, що не заявили свого зреченя з горожанства Австро-Угорщини.

Російське військо, казав він дальше, дістає дуже мало поживи і тому обрабовує бідне населене. В західній Галичині російське військо цїлком не має кухонь і дістає поживу сиру, а мусить варити собі по хлопських хатах. Але що військо дістає переважно лише бараболї, то инші віктуали забирають у хлопів. По містах є меньше рабунків ніж по селах.

В цїлім краю панує голод. Найбільша недостача цукру і соли. Населене жие переважно бараболями. Між населенем ширить ся тепер сильно пошесть голодового тифу. Принесло сю пошесть російське військо, якого дуже богато гине на сю недугу.

Дальше оповідає сей польський дідич, що розмавляв з російським ґенералом Драґоміровом і питав ся його, як на його думку скінчить ся війна. На се ґенерал Драґомірів так відповів:

„Війна скінчить ся вже скоро. По війні границї держав не змінять ся. Лишить ся тойсамий стан, що був перед війною. Галичини Росія не хоче, бо галицькі Поляки, котрі мають в тім краю автономію (самоуправу), домагали би ся такої автономії і в цілій російській Польщі. На се російська держава не може згодити ся, не так з огляду на Польщу, яка є для Росії байдужна, але з огляду на Україну, яка пійшла би слїдом Польщі та домагала ся автономії і для себе. Чотири міліони австрійських Українців, котрі привикли до иншого державного устрою ніж в Росії, були би розкладовим чинником на Україні і перші стреміли би до виборення самоуправи цілої України. З уваги на те нема жадного інтересу для Росії — кінчив свої слова Драґоміров — задержувати на все Галичину і Буковину".

Страшна статистика.

Статистика показує, що минувшого року згинуло 3.500 жінок вбитих своїми мужами, коли они були пяні, револьверами, ножами сокирами або яким тупим знарядом; 2.500 дїтей зістало замордованих пяними родичами. На сто розводів в 90 случаях пїяньство є того причиною; 180 тисяч мужчин жінок стратило розум через пїяньство. Тисячу сімсот міліонів долярів нарід пустив на пїяньство, відіймивши своїм дїтям від уст хліб і лїпшу одіж.

ДОПИСИ.

LANUKE, ALTA.

ГАЛИЧИНА А КАНАДА.

В краю ріднім, Галичині,
Добре знаю як би нині
Во і я там виріс.
Неоден мав кусень поля
Нещаслива его доля
З тим полем була.

Ні орати чим, ні сіяти що,
Ні взяти купити
Не було за що;
В хаті крайна нужда,
Як дивлюсь тепер,
Мати й діти нагі.
А неоден вмер.

Єй Богу! що в нужди тої
Во не міг діждатись він лутшої долі,
Зарібків не було, кождий з нас се знав
За пятнайцять центів то ще нагаляв
Плетеною нагайкою, тай лаяв слозами
І кричав як на собак.

За то пани й жиди добре собі жили
Попи також з ними шампана пили
А бідний хлоп донести
Тягарів не міг,
Не було топки соли,
Тут податок ще за поле
Заплатить прийшло.

Нужда в хлопів прибивала
Панів, попів, обминала
І все більш росла.
Народ в нужді зажуривсь
І до Бога помоливсь
„Боже дай лучше"!

Прийшла добра рада
Віднайшов ся край
Що звав ся Канада.
Як дізнались в Галичині.
„Їдьмо буде рай"
А хто хоче, або може
А я їду не поможе,
З чого буду жить?

І їхали котрі мали,
Як не мали позичали
Грошей на дорогу.
Продавали хати й поле

І до Канади за море
І міґрувадо богато
Вперед сини потім тато
Відтак всї знакомі.

Посилали за жінками
А другі йшли з родинами
В щасливу Канаду.
Досить видно, що в Канаді
Не зле жити було.
Во не сотки а тисячі
Галичан прибуло.

А Канада се край вільний,
Народ розумнїйший
Узрів до чого Галичанин
Э найспосібнїйший.
Чи на стріт, чи ґенґ
Або до стімшуфлї
Инший ішов і брав гомстед
І молотив буші.

Тут є воля і є доля для одних
А та воля то недоля для других.
Одним доля поліпшилась
З рук іхньої праці,
Другим земля, хто в час в пору
Позбирав свій засів.

Яка доля для Галичан
Для тих, що працюють
Ціле літо як ніч так день
Готелї годують,
Яка користь з тої волї
Женї й дітям в краю?
Що чекають виглядають
Неначе із раю.
Помочи від мужа й батька,
Не годні діждатись
А тут голод й, холод тисне
Нема з що і вбратись.

Один пропиває,
Другий грає в карти
А потім він бачить,
Що се то не жарти
В розпуку паде
Над собов не панує
А се зовсім його руйнує.

Одні в Канаді щасте й волю мають
А другі без розум долю проклинають.

В. Драпак.

Дорога Сестро і всї решта! Чи Ви живете всї і як, чи Ви здорові, бо ми якось живемо поможи кулї і попід кулї. Лиш дорогенького братчика нема і не знати, де він є. Наші всї вояки пішли на Угорщину і Василь наш туди пішов. Тепер бють ся туди як Гошів, в горах, в Перемишли і коло Станїславова. Майже довкола чути гуки. З місяць тому буде, як була сильна битва на нашій Касові, в Кінашові і туди як Озеряни і Сериви. І від нас з під Дубник троха стріляли. Люди сиділи по ямах, а деякі повиїздили були на чужі села. Як діє ся тепер з війною, то ви певно лїпше знаєте ніж ми, бо в нас почти не істнують. Деякі міста зруйновані. Перше, як російське військо зачало приближати ся до нас з півночи на полудне, то наше військо понищило на Днїстрі мости і повтікало всьо на Угорщину. Наш Василь відразу пішов на Угорщину і писав, що йому там добре. Чулисьмо, що деякі листи приходять з Америки через Росію аж до Галича. І ми загадали написати до Вас і понесемо до Галича на почту. На Касові є досить могил і на Вигоді похований російський офіцир. В нас повно російського війска. Ми всї здорові. Здоровлю щиро всїх і прошу о відпис. — Ю. Драпайло.

Лист з села Зіболки, повіт Жовква, написаний жінкою до мужа Андрія дня 18 листопада 1914 р.

Поводженэ наше і всїх людий смутне, бо Господь зіслав на всьой нарід терпіна. В нашім селї була війна. Нарід по ямах сидїв. Два дни була битва. Більше ніж 30 господарів зоорілo. І ми погоріли: всьо нам погоріло, анї кілочок не лишив ся. Я сиджу у своєї мами, а Твої родичі сидять у Книська в комірнім. Нарід бідує гірко. Павло поїхав на форшпан і ще доси не вернув. — Твоя жінка Анна Кравець.

Лист писаний Оленою Валько, сестрінницею Андрія Кравця, яка жие в Монтреали, Канада.

Дорогий Вуйку! Я дістала дуже смутний лист з дому (Зіболок, як висше). У бабуні всї будинки погоріли, Вашій сестрі (Анні Ґрабовській, яка має 6 дітий, а муж Михайло пішов на війну, забили кулї корову і телицю, а мамі (Марії Валько) три кулї перейшли через спідницю і подерли її, але мама здорові. В нашій церкві дві банї розбили. В Нагірцях і Передриміхах всьой цивільний нарід вирізали. Сьвященика в Нагірцях (Українця) застрілили гузари. Всї хлопи пішли на війну, а наш Гриць (брат Олени) як ішов, то плакав як мала дитина. Наші конї забрали на війну. Стрільця замкнули до арешту ще перед війною. Ґаздин Іван приходив уже три рази на урльоп з Росії. Мельниковому Андрухови одна куля перейшла через крижі а одна кріз ногу і вже взяли до Росії. В нашім селї вигоріло понад 30 господарів, але наші будинки стоять цїлі. Дорогий Вуйку! Як я той лист дістали, том дуже плакала, аж кров устами і носом ішла; тепер голова щодня болить. Коли наші люди довідали ся, що я дістала з краю письмо, то насходило ся їх повна хата і всї той лист читали та дуже сумували.

ЛИСТИ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

Лист з Увисли коло Хоросткова, повіт Гусятин, писаний 3 падолиста м. р. жінкою до мужа Павла, який перебуває в Отаві, Ман. Канада.

Дорогий мужу! Пишу до Тебе може останний лист, бо ми тепер одно за другого не знаємо; не знаємо де за собою шукати: чи в небі чи на земли. Отсе своє письмо висилаю через Росію, бо наш край заняли тепер російські війска і австрійскі почти не йдуть вже три місяці, Тут говорять, що наші люди з Канади також пішли на війну, але ми не знаємо, чи се дійсна правда. Дорогий мужу і Ви дорогі краяни! Відпишіть нам, відпишіть, бо не знати, чи нам Бог дасть ще на тім сьвітї побачити ся. Тепер той сьвіт дав нам Бог дуже тяжкий і страшний. Дай нам, Боже, той тягар знести і перебути, бо дуже великі війни на сьвітї і знищене з тих війн; навіть трудно тото всьо описати. Тут межи нами дуже велика нудь, бо все нам здає ся, що смерть перед нами і ще не знаємо, як буде з нами. Проси Бога, дорогий мужу, щоби ми ще побачили ся.

Барвара Ковальчук.

В послїдне!

Повідомляємо всїх тих, які одержували досї „Канадийця" а не заплатили, щоб були ласкаві заплатити, бо в противнім разї се буде послїдне число, яке гостить до Вашої хати.

Эсли хто не може заплатити, нехай сейчас повідомить нас, коли буде в силї заплатити, а ми будемо посилати далї.

ВВАЖАЙТЕ!

Хто пришле передплату на „КАНАДИЕЦЬ", одержить лїсту вбитих, ранених і полонених Ваших братів, свояків і знайомих в австрійській армії. ПЕРЕДПЛАТА НА РІК 1. ДОЛ.

Адресуйте так:

The „CANADIAN"

10336 - 96 ST. EDMONTON, ALTA.

РУСКА БУЧЕРНЯ І ҐРОСЕРНЯ

Зайдіть, а все там дістанете тано і добре, як: Овочі сьвіже мясо, вудженину і старокраєві ковбаси з чісником.

S. NYCHKA. 10315 -- 96 ST.

EDMONTON. ALTA

Гроші, Гроші!

Що з ними робити підчас теперішної війни.

Купувати реальности теперне добре, бо вартість спадаэ на долину; вкладати гроші в якійнебудь „бізнес" не э певно; а тримати гроші під подушкою або в куфрі також небезпечно, бо втакій тяжкій час гроші найбільше крадуть.

ТОМУ НАЙБЕЗПЕЧНІЙШЕ І НАЙБЕЗПЕЧНІЙШЕ э вложити гроші до

Руськоі Фармерськоі Позичковоі Каси в Едмонтоні

где Ваших грошей ані злодій не вкраде, ані на них страти не будете мати, а противно дістаните від вложених грошей 5. ПРОЦЕНТ, всі гроші можете вложити або вибрати вкождім часі особисто або листовно.

Від вложених грошей дістаните КНИЖОЧКУ ОЩАДНОСТИ.

ТАКОЖ ПОВІДОМЛЯЭ СЯ ВСІХ КЛІЭНТІВ І ІНТЕРЕСОВАНИХ, що РУСЬКА ФАРМЕРСЬКА ПОЗИЧКОВА КАСА В ЕДМОНТОНІ, перенесла свою канцелярію „оффіс" з Гібсон Блок до РУДИК БЛОК, Джеспер Аве. перший поверх на право.

Тому просить ся заходити або висилаючи гроші почтою.

Адресувати:

FARMERS LOAN CO. LTD.

116--17 RUDYK BLOK, Jasper Ave.

EDMONTON, ALBERTA.

ЧУДОВА МУЗИКА.

В „PORTOLA THEATRE" граэ на 66-тох інструментах. Варта зайти та подивитись не лише на „РУХОМІ ОБРАЗЦІ" але почути гарної музики.

Вступ — лише 5 цт. по полудни і в вечер.

Не забудьте, що се перша музика в Едмонтоні в „PORTOLA THEATRE"

JASPER AVE. -- На против -- NAMAYO.

ПОЗІР РОДИМЦІ!

Ми маємо на складі ріжного рода знаряди голярскі як: ВРИТВИ, ПЕНЗЛІ, МАРМУРКИ, МИЛО і т. п.; прибори до писаня як: РІЖНОГО РОДА НАПІР ЧИСТИЙ І З ДРУКАМИ ВХОДЯЧИ В ОБСЯГ РІЖНОГО РОДА ЖЕЛАНЬ ДО ВАШИХ РОДИЧІВ, КРЕВНИХ, ЗНАКОМИХ і т. д.

Ріжного рода образи, годинники, ланцушки до годинників, сцизорики, ножиці, компаси, термометри (тепломіри), пуляреси, гребені, ріжного рода цукорки, посткарти, сиґарети і богато ріжного рода діточих забавок.

Цінники на жадане висилає ся даром.

Наша адреса слідуюча:

RUSKO-UKRAINSKA TORHOWLA

518 Kinistino Ave. Edmonton, Alta.

Повідомляю всіх Вп. Виборців в Вітфорд дістрікті

і всіх своїх помічників, які вже одержали від мене листовне повідомленэ,

що я відтягнув свою кандидатуру, позаяк йде третий кандидат.

Отсим дякую всім моім прихильникам і помічникам за щиру поміч.

З поважанем

ПАВЛО РУДИК

„Канадиець" Релігійно-моральний ДВОТИЖДНЕВНИК. Передплата на рік лише $1.

Канадиець
THE CANADIAN

„THE CANADIAN" 10336 -- 96 ST. Edmonton, -- Alberta. Advertising rates furnished on application. All kinds of job printing done.

РІК IV. Ч. 14. EDMONTON, 15. OF JULY 1915 VOL. IV. No. 14.

Canadian Farmer Box 3856
MARUNCHAK COLLECTION Newspapers & Periodicals

Пяниці царства Божого не наслїдять.

Українськиий Народе!

Приходить пора знищити найбільшого ворога людства КОРШМИ-БАРИ. Сей ворог се не лише ворог наших предків але й наш як тоже будучих поколінь. Доля бар тепер в наших руках і НА 21-го ЛИПНЯ (джулая) с. р. ми маэмо право рішити чи дальше бара маэ істнувати і нищити людство, чи може скінчив ся вже час эі панованя.

ПОКАЖІМ НА 21-го ЛИПНЯ, що ми не пяні ґалішони, за яких нас уважали наші вороги, але що ми народ тверезий поступовий який бажаэ добра всім иньшим народам в сій країні.

Покажім, що на місце бар алкогольних ми поставимо поступово-народні організациі які піднесуть народ морально і материяльно і тим самим збудуэмо кращу долю нашому народови та грядущим поколіням.

СТАВАЙМО ВСІ ЯК ОДИН, ГРУДЬ ПРИ ГРУДИ ДО РЯДУ І ГОЛОСУЙМО СЬМІЛО НА 21-ГО ЛИПНЯ (джулая) с. р. ЗА LIQUOR ACTOM.

З котрого боку не взятиб сю справу то не лише прихильники тверезости, але й противники тверезости барники признають, що тверезість се дуже добре-гуманне діло, але они противлять ся эі тому, що се вимагає іх особистий інтерес. Прихильникам бар не розходить ся о добро людства а лише о власну користь. Питанэ для нас по котрій стороні стати нам в день голосованя: чи по стороні тверезости яка принесе користь, добро тисячам людства, чи нам стати обороні бар та признати що она і на дальше маэ істнувати та нищити людство відбираючи від него не лише тяжко запрацьований гріш але й честь, славу, спокій, розум, силу і волю.

БАРА СЕ ВОРОГ ЦЕРКВИ.

Тому, що Церков проповідує мораль любов і жите християньске, а упіяка мораль годі задержати бо не він паном над собою але алкоголь який орудує ним і тручає його в багно нечистоти. Піяк любови немаэ ні до людини ні до нікого, а лише до алкоголю який він любить понад все і віддаэ ся йому тілом і душею. В родині піяка житя християньского нема тому, що він яко орудиэ алкоголю нищить його своім зьвірячим поведенем, знущаючи ся часто над своею родиною, заколочуючи еі спокій, відбираючи від неі по слідний кусок хліба, який міняе за алкоголь, отже БАРА СЕ НАЙБІЛЬШИЙ ВОРОГ КОЖДОІ РОДИНИ.

Нема в сьвіті мабуть ні одного БАТЬКА АБО МАТЕРИ які бажалиб щоб іх син, чи дочка були пияками. Нема в сьвіті ні одного мущини який бажав би щоб його сопруга житя жена упивалась алкоголем. Нема в сьвіті ні одноі женьщини яка бажалаб мати мужа пияка. Нема в сьвіті ні одноі дитини яка бажалаб мати родичів пияками. Пияньство підкопує не лише здоровлэ пияка але й його родини, рівночасно народу а тим самим і всего людства, бари се ворог тяжкий для людства.

ЧИ ПО АЛКОГОЛЬ МИ ІХАЛИ В КАНАДУ?

Ні один житель Европи або иньшоі части сьвіта еміґруючи до Канади чи до иньшого краю не питав ся, чи э там алкоголь, деб він міг запиватись. Ні один хліборob-фармер ідучи в Канаду не розвідувавсь, чи е де в Канаді пити, а противно розвідувавсь чи е в Канаді добра земля, чи зноже він тут гарно жити. Кождий уявляв собі жите тут гарне, чесне, спокійне, любе а се все відбирае бара. Коли ми осягнули свої бажаня в Канаді і живем христіяньским житем в повнім значіню того слова, так ми обовязані щоб і ті потрі се го не зазнали одержали його а се тоді лише буде, коли ми на 21. липня дамо свій знак в ГОРІШНІМ КВАДРАТІ НАШОГО ВАЛОТА І ЗНИЩИМО БАРИ.

Наколиб правительство Алберти, або цілоі Канади чи всіх держав сьвіта хотіло безплатно упивати жени та діти барників, то певно, що всі барники піднялиб голос протесту проти такого закона, тому що ні один з них не хоче мати пяноі родини. Барник хотяй любить піяка зате, що сей лишае у него свій гріш, але певно що своеі дочки не давби замуж за піяка. Барник хотяй любить піяка, але бартендра піяка держати не буде, тому, що він не буде міг сповняти своіх обовязків.

Колиж ми бажаемо, щоб ми та наші родини і особи які мають заняте унас сповняли точно свої обовязки, ми обовязані дати свій знак на балоті (карточка до голосованя) коло слова YES значить ТАК, А ТОДІ МИ ЗВАЛИМО БАРИ І ЗАПРОВАДИМО ТВЕРЕЗІСТЬ, ТАК ЯК СЕГО ВАЖАЮТЬ БАРНИКИ ДЛЯ СВОІХ РОДИН, ТА ЛЮДИЙ ЯКІ Є У НИХ ЗАНЯТІ.

ТОМУ БАРА, СЕ ВОРОГ РОДИН БАРНИКІВ.

ОБОРОНА БАРНИКІВ.

Властителі броварів, ґуралень та бар кажуть, що коли скасуемо бари, то провінция дуже а дуже потерпить материяльно, бо бари дають великий дохід, платячи лайсенс, з чого приходить для провінциі Альберти 250.000 (двіста патьдесять тисяч) долярів. А коли бари замкнуть, то тоді фармері мусілиб платити від $50 до $80 податку більше. Чому оно так? Чи се правда? Ні, і сто раз ні. Се підла іх лож, якоі они уживають, щоб Вас використати, щоб дальше Ви були для них тою доброю дійною коровою. Альберта маэ з бар $250.000 доходу, а в Альберті живе около 500.000 (пять сот тисяч) людий, значить, припадаэ на кожду особу 50 центів. Припустім, що в кождій родині е 6 осіб, отже не платилиб податку $50 до $80 але $3

Але і тих 3 дол. більше податку не буде тому, що за тих 250.000 дол., які бари дають, мусить правительство держати більше поліциі для порядку, особливо по містах тому, що пяні звичайно бють ся. Треба більше судиів, бо через пиятику найбільше по судах тягають ся. Треба більше шпиталів аби лічити пияків, які найбільше бють ся, а у них е гроші на пиятику а на шпиталь не стае, бо одно пропив, друге загубив а трете украли. Треба більше шпиталів для божевільних, бо через пиятику найскорше чоловік до сего прийде, а пияк гроші на таке не дасть, бо він як не про-

(Продовжене на стр. 2-гій.)